

۱-۱. جمعیت شهر اصفهان در زمان های مختلف

دوره	سال شمسی	تعداد جمعیت	مأخذ
ابتدای حکومت مغول	۶۰۲	۱۰۰۰۰۰	معجم البلدان، یاقوت حموی
صفویه (شاه عباس)	۹۸۸	۶۰۰۰۰۰	سفرنامه شاردن
فتحعلی شاه قاجار	۱۱۹۵	۲۵۰۰۰۰	الاصفهان، محمد مهدی ارباب
ناصرالدین شاه قاجار	۱۲۵۰	۵۰۰۰۰۰	الاصفهان، محمد مهدی ارباب
مظفرالدین شاه قاجار	۱۲۵۶	۶۴۰۸۶	الاصفهان، میر سید علی جناب
	۱۲۸۰	۷۰۰۰۰	سفرنامه هانری رنه آلمانی
پهلوی اول	۱۳۰۲	۸۹۸۵۰	الاصفهان، میر سید علی جناب
	۱۳۱۹	۲۴۰۵۹۸	مرکز آمار ایران
پهلوی دوم	۱۳۲۲	۲۵۰۰۰۰	تاریخ اصفهان، شیخ جابر انصاری
	۱۳۳۵	۲۸۷۸۹۸	
	۱۳۴۵	۴۵۰۵۷۲	
	۱۳۵۵	۶۹۶۰۶۳	
	۱۳۶۵	۱۰۴۲۷۲۸	
جمهوری اسلامی ^(۱)	۱۳۷۰	۱۱۶۵۴۹۴	سرشماری عمومی نفوس و مسکن
	۱۳۷۵	۱۳۱۰۶۵۹	
	۱۳۸۵	۱۶۴۲۹۹۶	
	۱۳۹۰	۱۹۰۸۹۶۸	

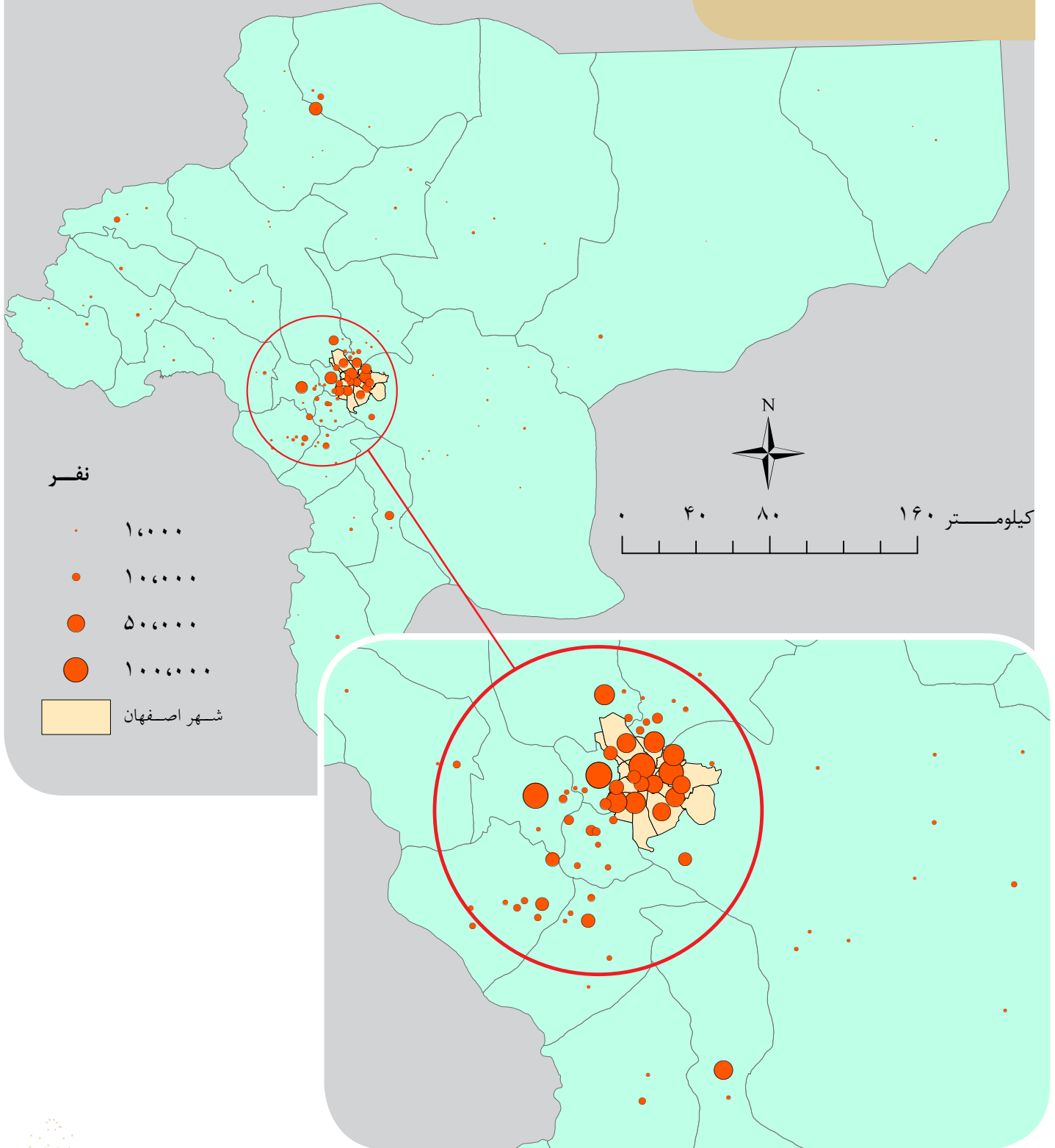
(۱) جمعیت شهر اصفهان در سال ۹۰ با احتساب منطقه ۱۵ (خوراسگان) آورده شده است. مأخذ: جغرافیای اصفهان، سیروس شفق؛ سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال های ۹۰-۱۳۳۵.

جغرافیای طبیعی

استان اصفهان با مساحت ۱۰۷۰۱۹ کیلومتر مربع، حدود ۶/۵ درصد از مساحت کل کشور را به خود اختصاص داده است. این استان بین ۳۰ درجه و ۴۳ دقیقه تا ۳۴ درجه و ۲۷ دقیقه عرض شمالی و ۴۹ درجه و ۳۶ دقیقه تا ۵۵ درجه و ۳۲ دقیقه طول شرقی در مرکز ایران قرار دارد. شهر اصفهان نیز با طول جغرافیایی ۵۱ درجه و ۳۸ دقیقه و عرض جغرافیایی ۳۲ درجه و ۳۸ دقیقه شمالی، بعد از تهران و مشهد سومین شهر پر جمعیت ایران است.

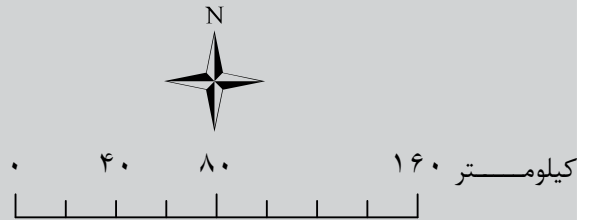

۱-۱. نقاط جمعیتی استان اصفهان

نفر

- ۱۰,۰۰۰
- ۱۰۰,۰۰۰
- ۵۰۰,۰۰۰
- ۱,۰۰۰,۰۰۰
- شهر اصفهان

استان اصفهان با هشت استان همسایگی دارد به گونه ای از شمال به استان های مرکزی، قم و سمنان، از جنوب به استان های فارس و کهگیلویه و بویراحمد، از مشرق با استان یزد، از مغرب به استان های چهارمحال و بختیاری و لرستان محدود می شود. از نظر وسعت، استان اصفهان بعد از استان های کرمان، سیستان و بلوچستان، خراسان جنوبی، خراسان رضوی و فارس حائز مقام ششم است.

جدول ۱-۲ شامل تعداد بخش، دهستان و شهر و شهرستان های موجود طی سال های ۹۰-۱۳۷۲ است.

۱-۲. تعداد شهرستان، بخش، دهستان و شهرهای موجود استان اصفهان

سال	تعداد شهرستان	تعداد بخش	تعداد دهستان	تعداد شهر
۱۳۷۲	۱۷	۳۶	۱۱۶	۵۷
۱۳۷۵	۱۸	۳۸	۱۱۷	۶۷
۱۳۸۵	۲۱	۴۴	۱۲۲	۹۲
۱۳۹۰	۲۳	۴۵	۱۲۴	۱۰۴

مأخذ: جغرافیای اصفهان - سیروس شفق، سرشماری عمومی نفوس و مسکن

جدول فوق بیان کننده این واقعیت است که تعداد شهرستان ها و شهرهای استان در حال تغییر است و یا پیوسته بر تعداد شهرهای استان اضافه می شود، یعنی در خلال سال های ۱۳۷۲ تا ۱۳۷۵، ده شهر به شهرهای استان اضافه شده و طی ۲۰ سال گذشته، تعداد شهرهای استان تقریباً ۲ برابر شده است.

شهر تاریخی اصفهان، مرکز استان اصفهان است که در شمال غرب شهرستان اصفهان قرار گرفته و اکنون دارای مقام سوم از نظر جمعیت در سطح کشور است. این شهر به دلیل موقعیت جغرافیایی بسیار مناسب یعنی واقع شدن در قلب فلات ایران، پیوسته مورد توجه سلاطین و مدیران مملکتی بوده است. اصفهان از سطح دریا حدود ۱۵۸۰ متر ارتفاع دارد و در شرق سلسله جبال زاگرس واقع شده است. این شهر در چهارراه شمالی - جنوبی و شرقی - غربی کشور قرار دارد و طی تاریخ، محل رفت و آمد و برخورد اقوام و فرهنگ های مختلف بوده است. منطقه بزرگ اصفهان در قسمت شمالی و شرقی به کویر محدود می گردد و قسمت غربی و جنوبی آن به ارتفاعات زاگرس منتهی می شود. پیدایش این شهر را باید مدیون چشمه هایی دانست که از کوه های زاگرس به نام زردکوه بختیاری سرچشمه گرفته و زاینده رود را به وجود آورده و در نتیجه شهر زیبای اصفهان در دو طرف زاینده رود قرار گرفته است. شهر اصفهان روی دشتی نسبتاً صاف با شیب حدود سه درصد و به طرف شمال شرقی بنا شده است. توسعه شهر طی قرون متمادی به سمت جنوب غربی بوده است زیرا این منطقه آب فراوان و شرایط جوی مناسب دارد.

کوه آتشفشان - هولستر ۱۸۹۰ م

